

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/49/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120212163
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 01. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:6120212163.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Mariany Muránskej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpeného Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: J. J., Q.. XX.X.XXXX, R. XXX/XX, T. Š., o zaplatenie 2.590,20 eur s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 23.09.2021 č.k. 16Csp/81/2021 - 118, takto jednohlasne

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Súd žalobu zamieta.

II. Žalobca nemá právo na náhradu trov konania a žalovanému sa náhrada trov konania nepriznáva.“

2. Rozhodnutie právne odôvodnil ust. § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, § 53 ods. 5, § 54 ods.1 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy (ďalej len „Občianskeho zákonníka“), § 9 ods. 1, § 9 ods. 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy (ďalej len „ZoSÚ“).

3. Vychádzal zo zistenia, že právny predchodca žalobcu (Slovenská sporiteľňa, a.s.), a žalovaný uzatvorili dňa 19.03.2012 zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 2.430,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 84 pravidelných mesačných splátkach vo výške 58,23 eura, pri RPMN 24,54%, ročnej úrokovej sadzbe 18,90% a priemernej hodnote RPMN 18,77%. Celková čiastka spojená s úverom bola dohodnutá vo výške 4.881,28 eur a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá do 17.04.2019. Listom zo dňa 11.07.2017 právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, a vyzval žalovaného k okamžitej úhrade celkovej dlžnej čiastky vo výške 2.590,20 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok z 17.12.2018 postúpila Slovenská sporiteľňa, a.s. pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. Oznámením z 3.1.2019 právny predchodca žalobcu oznámil žalovaného postúpenie pohľadávky na žalobcu. Z vyjadrenia žalobcu vyplýva, že žalovaný z poskytnutého úveru uhradil 2.678,81 eur, z čoho na istinu bolo započítaných 368,78 eur, na zmluvný úrok 1.728,19 eur, na úrok z omeškania 10,98 eur a na poplatky suma 570,86 eur.

4. Právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným súd posúdil podľa noriem spotrebiteľského práva, a to podľa osobitného právneho predpisu zákona o spotrebiteľských úveroch účinného v čase uzatvorenia zmluvy a všeobecného právneho predpisu Občianskeho zákonníka. Podľa údajov Národnej banky Slovenska, v čase uzatvorenia zmluvy bola priemerná úroková miera

obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci marec 2012 pri úvere nad 5 rokov na úrovni 9,72% ročne. V zmluve dohodnutá výška úrokov 18,90% ročne takmer dvojnásobne prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytnutých domácnostiam v mesiaci marec 2012. Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že dohodnutá úroková sadzba vo výške 18,90% ročne je v rozpore s dobrými mravmi, a preto v tejto časti je zmluva v zmysle § 41 Občianskeho zákonníka neplatná. Žalobca preto môže od žalovaného požadovať iba sumu poskytnutých finančných prostriedkov a predmetný úver je potrebné považovať za bezúročný. Keďže žalovaný čerpal úver vo výške 2.430,- eur a poukázal úhrady celkovo vo výške 2.678,81 eur (č. listu 112 spisu) súd žalobu zamietol.

5. O trovách konania súd rozhodol postupom podľa § 255 ods. 1, 2 CSP. Žalobca nebol v konaní úspešný, preto nemá nárok na náhradu trov konania a žalovanému žiadne trovy konanie nevznikli, preto mu ich súd nepriznal.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Považuje záver súdu ohľadom bezúročnosti úveru za nepreskúmateľný. V konaní nebolo sporné, že zmluva zo dňa 19.03.2012 bola uzatvorená na schválenú výšku úveru 2.430,- eur s mesačnou splátkou 58,23 eur, s počtom splátok 84, a konečnou splatnosťou 17.04.2019. Nakoľko dojednaná výška úrokovej sadzby bola 18,90% ročne, táto nemôže byť v rozpore s dobrými mravmi, keďže podľa štatistiky NBS - časť nové obchody - bola priemerná úroková sadzba za obdobie marec 2012 vo výške 13,71% ročne. Teda ani prípadný dvojnásobok tejto úrokovej sadzby nemôže spôsobiť, že úroková sadzba vo výške 18,90% ročne bola dojednaná v rozpore s dobrými mravmi. S ohľadom na rozoberanú problematiku je zároveň podľa žalobcu možné uzavrieť, že do úvahy neprichádza použitie úrokovej sadzby podľa štatistiky NBS - časť stav úverov - ktorá bola v období marec 2012 vo výške 9,72% ročne, nakoľko táto je zostavovaná až ku koncu referenčného obdobia, nezahŕňa všetky úverové zmluvy a zostavuje sa len ako snímka momentálneho stavu na konci referenčného obdobia, čo však neposkytuje pravdivý obraz na reálnu priemernú úrokovú sadzbu v sledovanom období. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, žalobe vyhovel, alternatívne žiadal rozsudok zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

7. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo v súlade s ust. § 379 a § 380 CSP, bez nariadenia pojednávania, pričom dospel k záveru, že rozsudok je potrebné zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

9. Predmetom konania je zaplatenie pohľadávky, ktorej vznik žalobca odvodzuje zo zmluvy o úvere uzatvorenej dňa 19.03.2012 medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s., a žalovaným na základe ktorej právny predchodca žalobcu žalovanému poskytol úver vo výške 2.430,- eur, ktorý sa žalovaný zaviazal splácať v 84 pravidelných mesačných splátkach vo výške 58,23 eur pri RPMN 24,54%, ročnej úrokovej sadzbe 18,90% a priemernej hodnote RPMN 18,77%. Celková čiastka spojená s úverom bola stanovená vo výške 4.881,28 eur, a konečná splatnosť úveru bola dohodnutá do 17.04.2019.

10. Odvolací súd sa nestotožňuje so záverom súdu prvej inštancie, že predmetný úver je bezúročný, lebo dohodnutá výška úrokov (18,90% ročne), takmer dvojnásobne prekračuje priemernú úrokovú mieru obchodných bánk pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam v mesiaci marec 2012. Ako vyplýva z údajov Národnej banky Slovenska - časť nové obchody - priemerná úroková sadzba za obdobie marec 2012 pri spotrebiteľských úveroch poskytovaných domácnostiam nad 5 rokov bola na úrovni 13,71% ročne. To znamená, že dohodnutá výška úrokov (18,90 % ročne) uvedená v zmluve dvojnásobne neprekračuje priemernú úrokovú mieru bánk pri dobe splatnosti nad 5 rokov, a preto v tejto časti je zmluva platná a úver nemôže byť sankcionovaný bezúročnosťou.

11. Odhliadnuc od vyššie uvedeného v prejednávanej veci ide o nárok žalobcu EOS KSI Slovensko, s.r.o., ako postupníka, ktorý má hmotnoprávny základ v pôvodnom právnom vzťahu medzi pôvodným veriteľom Slovenská sporiteľňa, a.s., a žalovaným. V konaní nebolo sporné, že medzi pôvodným veriteľom a žalovaným bola dňa 19.03.2012 uzatvorená zmluva o splátkovom úvere na základe ktorej

bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 2.430,- eur. Výzvou zo dňa 31.05.2017 právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného k úhrade dlžnej čiastky vo výške 789,88 eur (č. I. 47 spisu). Listom zo dňa 11.07.2017 právny predchodca žalobcu vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru a vyzval žalovaného k okamžitej úhrade celkovej dlžnej čiastky vo výške 2.590,20 eur. Zmluvou o postúpení pohľadávok z 17.12.2018 postúpila Slovenská sporiteľňa, a.s., predmetnú pohľadávku voči žalovanému na žalobcu. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v predmetnom spore mal prednostne skúmať aktívnu legitimitáciu žalobcu, ktorú súd skúma ex offo, v ktoromkoľvek štádiu konania.

12. Vecná legitimitácia vyjadruje postavenie účastníka konania v hmotnoprávnom vzťahu (niekedy aj v procesnoprávnom vzťahu), ktoré v konečnom dôsledku vedie k úspechu alebo neúspechu v konaní. Účastník konania, ktorý je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (záväzku), má pasívnu legitimitáciu. Vecná legitimitácia sa na začiatku konania tvrdí. Súd žalobe vyhovie len vtedy, ak žalobca zažaluje osobu, ktorá je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti. Ak sa to v konaní nedokáže, súd žalobu zamietne so záverom o nedostatku pasívnej vecnej legitimitácie žalovaného bez ohľadu na prípadné zistenie, že nositeľom pasívnej vecnej legitimitácie je iný subjekt, ktorého ale žalobca za žalovaného neoznačil.

13. Preskúvanie vecnej legitimitácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súčasného konania. Súd vecnú legitimitáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. Vzhľadom na charakter prejednávaného sporu, odvolací súd sa zaoberal otázkou vecnej legitimitácie ako stavu vyplývajúceho z hmotného práva, podľa ktorého je účastník subjektom práva (povinnosti), ktorého je predmetom konania. Nedostatok vecnej legitimitácie znamená, že ten kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotného oprávnenia, alebo o ktorom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti nie je nositeľom oprávnenia alebo povinnosti, o ktorých sa koná.

14. Podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu.87ac) ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu.87ad) Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

15. Predmetný úver bol žalovanému poskytnutý zo strany Slovenskej sporiteľne, a.s., ktorá je bankou. Odvolací súd upriamuje pozornosť na skutočnosť, že súd prvej inštancie postúpenie pohľadávky neskúmal z hľadiska posúdenia splnenia podmienok podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách, napriek tomu, že je zrejmé, že predmetom konania je tzv. banková pohľadávka. V tomto smere odvolací súd poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky R60/2018 zo dňa 24.04.2018, podľa ktorého ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách neupravuje len ochranu bankového tajomstva, ale tiež práva klienta v súvislosti s postúpením pohľadávky. Postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatný právny úkon.

16. Z obsahu spisu vyplýva, že výzvou zo dňa 31.05.2017 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že je v omeškaní so splatením pohľadávky ku dňu 30.05.2017 vo výške 789,88 eur, a aby túto uhradil do 15 dní od doručenia výzvy. V konaní však nebolo preukázané, aby výzva zo dňa 31.05.2017 bola aj žalovanému doručovaná. Listom zo dňa 11.07.2017 právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému, že vyhlásil ku dňu 10.07.2017 mimoriadnu splatnosť pohľadávky zo zmluvy a vyzval žalovaného, aby pohľadávku vo výške 2.590,20 eur uhradil do 15 dní. Ani uvedené oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru nebolo žalovanému doručované. Z uvedeného dôvodu sa preto

javí, že nebola splnená podmienka, t.j. existencia písomnej výzvy banky a v nadväznosti na to ani druhá podmienka, a to následné 90 dňové omeškanie žalovaného nasledujúce po písomnej výzve banky.

17. Vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie nedostatočne zistil skutkový stav veci, vec nesprávne právne posúdil, preto odvolací súd rozsudok zrušil s poukazom na ust. § 389 ods. 1 písm. c/ CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

18. V novom rozhodnutí súd prvej inštancie preskúma, či boli splnené podmienky na platné postúpenie pohľadávky podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách. Úlohou súdu prvej inštancie bude posúdiť relevantné právne otázky týkajúce sa platnosti postúpenia pohľadávky a len v prípade ak súd prvej inštancie dospeje k záveru, že v konaní je daná aktívna legitímácia žalobcu, pristúpi k skúmaniu, či zmluva o splátkovom úvere zo dňa 19.03.2012 uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným obsahuje podstatné náležitosti zmluvy v zmysle § 9 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a to v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy. Súd prvej inštancie následne svoje závery odôvodní v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby jeho rozhodnutie bolo presvedčivé.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).